

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DE L'ACADÈMIA
DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA
DURANT EL CURS 2002-2003

per

ALEGRÍA BORRÁS
Secretària de l'Acadèmia

SUMARI

Introducció

- I. *Vida acadèmica*
- II. *Treballs interns*
- III. *Activitat externa*
- IV. *Consideració final*

INTRODUCCIÓ

El curs 2002-2003 es va iniciar oficialment amb la cerimònia inaugural conjunta de totes les Acadèmies de Catalunya, que aquest any va tenir lloc a la seu de l'Acadèmia de Ciències el dia 9 d'octubre i va ser presidida per l'Hble. Sr. Josep Guardia, en representació del Molt Honorable president de la Generalitat, Jordi Pujol, acte al qual van assistir els presidents de les Acadèmies catalanes i, en el cas d'aquesta Acadèmia, també nombrosos acadèmics. La inauguració del curs a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació tingué lloc el 27 de novembre, acte al qual es farà més àmplia referència després.

Al llarg d'aquest curs han tingut lloc 11 reunions ordinàries i també 3 sessions solemnes i públiques, a les quals es van presentar tres discursos d'ingrés i recepció de nous acadèmics de número.

La relació de les activitats de l'Acadèmia, de les quals aquesta Memòria ha de donar compte, es realitza tot seguit, de forma sintètica, agrupant-les en tres apartats: Vida acadèmica, treballs interns i activitat externa.

I. VIDA ACADÈMICA

En el que es refereix a la vida acadèmica, l'acte més important de la vida d'una Acadèmia és sempre el de recepció de nous acadèmics. En aquesta ocasió, l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació pot dir amb satisfacció que aquest any tres acadèmics han estat rebuts com a acadèmic de número. El primer va tenir lloc en la inauguració del Curs 2002-2003 de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, el dia 27 de novembre, en el qual el Sr. Josep-Enric Rebés va presentar el seu discurs de recepció com a acadèmic de número, que porta com a títol «Reflexions sobre la responsabilitat sanitària de l'Administració», al qual va contestar l'acadèmic de número Sr. Joan Josep Pintó. Ocuparen la presidència, a més del President de l'Acadèmia i la Secretària de la mateixa, el Degà del Col·legi d'Advocats Excm. Sr. Luis del Castillo, l'Il·lm. Sr. Carles Duarte, Secretari del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Jaume Amat, Secretari general de la Conselleria de Justícia i Interior, l'Il·lm. Sr. Joaquim Bayo, Jutge degà de l'Audiència Provincial de Barcelona, l'Excm. Sr. Anton Cañellas, Síndic de greuges de Catalunya, l'Il·lma. Sra. Anna Molerès, Degana del Col·legi de Procuradors de Barcelona, l'Excm. Sr. Josep Laporte, President de l'Institut d'Estudis Catalans, l'Excm. Sr. José A. Salvà, President de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i l'Il·lm. Sr. Manuel Jordan, Secretari de l'Acadèmia Valenciana de Jurisprudència y Legislación.

El dia 24 de març de 2003 va tenir lloc la Sessió pública i solemne en la qual es va rebre com a acadèmic de número l'Il·lm. Sr. Joan Verger, llegint el discurs d'ingrés titulat «Avaluació crítica de la recent normativa i la possible normativa autonòmica sobre els recursos contra la qualificació dels registradors de la propietat». La contestació del discurs fou a càrrec de l'acadèmic de número Il·lm. Sr. José Luis Mezquita. Ocuparen la presidència, a més del President i el Vice-secretari de l'Acadèmia, l'Hble. Sra. Núria de Gispert, Consellera de Justícia i Interior de la Generalitat de Catalunya, l'Excm. Sr. Jaume Alonso-Cuevillas, degà de l'Il·ltre. Col·legi d'Advocats de Barcelona, l'Excm. Sr. Anton Cañellas, Síndic de greuges de Catalunya, l'Il·lm. Sr. Joaquim Bayo, Jutge Degà de l'Audiència Provincial de Barcelona, l'Il·lm. Sr. Fernando Méndez, Degà de l'Il·ltre. Col·legi de Registradors d'Espanya, l'Il·lma. Sra. Anna M. Molerès, Degana de l'Il·ltre. Col·legi de Procuradors de Barcelona, l'Il·lma. Sra. Marta Valls, Degana de l'Il·ltre. Col·legi de Registradors de Catalunya.

Finalment, el dia 5 de juny de 2003 va tenir lloc la sessió pública i solemne per rebre com a acadèmic de número l'Emm. i Rvdm. Sr. Ricard Maria Carles, que donà lectura al discurs d'ingrés, que té per títol «Epieikeia aristotèlico-escolàstica. Aequitas romana i misericòrdia cristiana catalitzadores del Dret». Donà contestació al discurs l'acadèmic d'honor Sr. Joan B. Vallet de Goytisolo. Va presi-

dir l'acte el President de l'Acadèmia, Sr. Follia, i va actuar com a Secretari el vice-secretari Sr. Escura. També formaren part de la presidència el Vice-degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, Sr. Luis del Castillo, l'Excm. Sr. Eugeni Gay, Magistrat del Tribunal Constitucional, el President de la Comissió Jurídica Assessora, Sr. Josep Enric Rebés, i el President del Consell Consultiu de la Generalitat, Sr. Agustí Bassols.

Al costat d'aquests actes de satisfacció per a l'Acadèmia, ha sentit el dolor de perdre dos dels seus membres. L'acadèmic Josep Puig i Brutau morí el dia 23 de juny de 2003. La seva vocació pel Dret ha tingut una fascinant activitat com a jurista que l'ha mantingut en una maduresa vital, tractant una riquesa de temes en l'àmbit del Dret civil. Conferenciant il·lustre, mestre i publicista en una acció dilatada i excel·lent, ha tingut com a conseqüència un reconeixement públic dels seus treballs. La seva gran reputació com a jurista s'ha estès a tots els àmbits. De forma destacada a la Universitat, com a civilista d'excepció on els seus treballs han capacitat a una legió d'advocats. L'any 1962 va ingressar a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, a la qual va aportar també el seu gran saber. A l'acte de l'enterrament hi acudiren per l'Acadèmia el seu President i diversos acadèmics, expressant altres el seu condol per escrit.

Morí també el 19 de juliol l'acadèmic Il·lm. Sr. Lluís M. Capell i Bergadà: jurista subtil i profundament analític, ha vingut realitzant les funcions jurisdiccionals de jutge de primera instància i instrucció, magistrat i finalment, fins a la seva jubilació, president de l'Audiència Provincial de Lleida. Quan estava ultimant el seu discurs d'ingrés a aquesta acadèmia, que havia de desenvolupar un tema sobre l'equitat, la interpretació i la funció jurisdiccional, li ha sorprès la mort.

En relació a la vida quotidiana de l'Acadèmia, cal dir que en la sessió de 8 d'octubre es va elegir com a Secretària de l'Acadèmia la Sra. Alegria Borrás, la qual va deixar vacant el càrrec de Vice-secretari, per al qual va ser elegit el Sr. A. Escura. En la sessió de 29 d'abril el President dona compte que ha rebut una carta del Sr. Tallada en què li comunica que dimiteix com a censor, càrrec que es troba vacant en aquest moment.

En la línia iniciada l'any anterior d'ordenar l'arxiu i la petita biblioteca de l'Acadèmia, s'han adquirit unes prestatgeries per a la sala annexa a la Sala de l'Acadèmia, per tal que disposi de mobiliari adequat.

II. TREBALLS INTERNS

El segon apartat d'aquesta Memòria es refereix als treballs realitzats al llarg de les 11 sessions ordinàries de l'Acadèmia, en les quals s'han tractat una sèrie de temes importants, que tenen en comú la seva actualitat i la profun-

ditat de l'estudi que incorporen. En tots el casos, la presentació feta pel ponent ha estat seguida d'interessants intervencions dels altres acadèmics, plantejant qüestions i manifestant les seves opinions, fet que ha estat sempre enriquidor. Les ponències desenvolupades al llarg d'aquest curs 2002-2003 són d'una gran varietat, la mateixa de les especialitats dels membres d'aquesta Acadèmia.

De forma sintètica, els temes tractats i els respectius ponents han estat els següents:

—El dia 22 d'octubre va intervenir el Sr. Felip Tallada sobre «La via jurisdiccional com a possible solució dels problemes del darrer tram del riu Ebre fins a la seva desembocadura (manca de cabdals, recessió, etc.)», posant de relleu el deure de l'Estat de desenvolupar l'activitat necessària per a evitar el dany i d'indemnitzar pels danys i perjudicis produïts com a conseqüència de l'execució d'un acte legítim, com van ésser els que van comportar la construcció dels embassaments de Riba-Roja i Mequinensa.

—El dia 5 de novembre el Sr. Robert Follia va intervenir sobre el tema «El nou Codi civil català, en especial les modificacions en el Dret de Família», dient que aquest Codi és el final d'un llarg camí des del Decret de Nova Planta. Destaca l'adaptació a la Constitució el 1984 i tot seguit el recull de tot el Dret successori, amb la publicació del Codi de successions el 1991 i després el discurs d'entrada a l'Acadèmia de l'aleshores conseller Agustí Bassols «Vers la codificació del Dret civil català» i el Codi de Família de 1995 que també és complet en la seva matèria i que ja fa referència al futur Codi Patrimonial. Però la idea completa del Codi surt de les Jornades de Dret civil català i de la creació el 2000 de l'Observatori de Dret Privat de Catalunya.

—En la mateixa línia de l'anterior pot situar-se la ponència del Sr. Puig Salellas el 14 de gener, «La reforma del Codi de successions», que s'examina juntament amb l'avantprojecte de Llei de les successions per causa de mort en el Dret civil de Catalunya, per tal d'analitzar la modificació de dit Codi. En absència del Sr. Puig Salellas, intervingué el Sr. Follia, assenyalant que les propostes són molt limitades, ja que el criteri que s'ha seguit ha estat el de no introduir en el Codi més modificacions que les estrictament necessàries, sense renunciar a la introducció de les millores tècniques necessàries.

—El dia 28 de gener intervingué el Sr. A. Escura sobre «Les condicions generals en els contractes, el costum i el dret judicial», per posar de relleu la profunda evolució que s'està produint en l'àmbit dels contractes i les perspectives actuals a l'Europa comunitària.

—L'11 de febrer el Sr. Ramon Mullerat intervingué sobre «Les directives de blanqueig de diners: la crisi del secret professional i la Sarbane-Oxley Act de 30 juliol 2002 dels Estats Units», estructurant la seva intervenció sobre els tres eixos de la deontologia professional dels advocats per veure l'impacte de la nova

situació, és a dir, la independència, la lleialtat al client i el secret professional, on queda enquadrat el tema.

—El 8 d'abril el Sr. José Luis Mezquita presentà la seva ponència titulada «Un efecte pervers de la normativa sobre inscripció de cessament d'administradors de societats de capital», en la qual assenjala la insuficiència en la matèria de l'art. 147 del Reglament del Registre Mercantil, l'última reforma del qual es va aprovar per Reial Decret 1784/1996, de 19 de juliol.

—Finalment, per la reunió del 27 de maig el Sr. Santiago Hernández Yzal havia presentat la seva ponència «L'avaria grossa com a solució no exclusiva del Dret marítim», que no va poder ser debatuda en l'absència del ponent per malaltia.

III. ACTIVITAT EXTERNA

El tercer apartat d'aquesta Memòria està dedicat a la projecció externa de l'Acadèmia i aquesta ha estat particularment intensa, tant col·lectivament com individual.

L'èxit que al curs 2001-2003 va tenir el curset sobre garanties atípiques, animà l'Acadèmia a organitzar un nou curset, en aquest cas sobre el *Trust*, de l'organització del qual s'encarregà la Sra. Borrás. El curset va tenir lloc els dies 10 a 13 de març sota el títol «El *trust* i la seva recepció a Espanya». Intervingueren com a conferenciants destacats especialistes en relació a aquesta figura tan coneguda als sistemes de *Common Law* i amb tantes dificultats a països com el nostre. Els conferenciants foren Paul Matthews, Ferran Badosa, Sergio Cámara, Miguel Virgós, Cristina González Beilfuss i Luisa Esteve. La inscripció i assistència va ser molt elevada i totes les intervencions van ser d'alt nivell. La cloenda del Seminari va córrer a càrrec de la Consellera de Justícia i Interior Hble. Sra. Núria de Gispert.

El que fou membre d'aquesta Acadèmia i il·lustre jurista Sr. Ramon Faus Esteve ha estat objecte de dos homenatges, el primer a Guissona i Cervera el dia 7 de setembre amb motiu del centenari del seu naixement, pronunciant el president Sr. Follia un discurs a l'acte. Igualment, se li va retre un homenatge al Col·legi de Notaris el dia 15 de maig de 2003, amb motiu de la presentació de la nova edició dels «Comentaris a la Compilació de Dret civil de Catalunya» editada per primera vegada l'any 1960 i de la qual foren autors el dit Ramon Faus i Francesc d'A. Condomines. L'acte fou organitzat pel Col·legi de Notaris i per l'Acadèmia i congregà nombrós públic. La presentació del llibre fou a càrrec del President de l'Acadèmia Sr. Robert Follia i l'acte va ser presidit per l'Honorable Consellera de Justícia Núria de Gispert.

El dia 9 de maig tingué lloc a la Universitat Autònoma de Barcelona un acte d'homenatge a l'acadèmic Sr. Puig Ferriol amb motiu de la seva jubilació i havent estat honorat amb el Premi Justícia de Catalunya, acte en el qual intervingué el President de l'Acadèmia Sr. Follia.

Cal destacar també com ha estat reconeguda la tasca de diversos acadèmics o d'activitats vinculades a algun dels seus membres. El Sr. Josep Maria Font i Rius ha estat guardonat amb el Premi de la Fundació Catalana de la Recerca, merescuda distinció, reconeixement d'una llarga dedicació a la recerca. El lliurament del premi tingué lloc el 13 de novembre al Palau de la Generalitat.

Així mateix, la Sra. Encarna Roca ha rebut el Premi Monturiol de la recerca.

Amb data 8 d'octubre es va concedir la Creu de Sant Jordi a la «Revista Jurídica de Catalunya». Els acadèmics es congratularen del guardó, atès que l'Acadèmia és coeditora de la Revista i que la directora de la mateixa és la Sra. Encarna Roca, membre de l'Acadèmia. El Molt Hble. President Jordi Pujol va fer el lliurament del premi en un acte solemne que tingué lloc al Palau Nacional el 3 de desembre al qual assistiren el Sr. Follia i varis acadèmics.

Finalment, la Sra. Alegria Borrás ha estat l'únic espanyol invitat com a expert independent a intervenir davant de la Convenció Europea a Brussel·les sobre la cooperació internacional en matèria civil.

Els Srs. Robert Follia i Josep Guardia han estat nomenats nous membres de la Comissió Jurídica Assessora, de la qual formen part també altres acadèmics, els quals han estat renovats en el seu càrrec: Sr. Enric Argullol, Sra. Alegria Borrás, Sr. Joan J. López Burniol, Sr. Agustín Luna, Sr. Josep E. Rebés, Sr. Josep M. Puig Salellas i Sra. Encarna Roca, segons consta al DOGC de 26 de març.

Igualment s'han renovat els membres de l'Observatori de Dret Privat de Catalunya, on es troben els acadèmics Sr. Brancós, Sr. Follia, Sr. Guardia, Sr. Pintó, Sr. Puig Salellas i Sra. Roca.

El Sr. Robert Follia com a President de l'Acadèmia ha assistit al llarg de l'any a una sèrie d'actes, entre els quals destacaria els següents: Va assistir a l'acte solemne de celebració al Col·legi d'Advocats de la Festivitat de Sant Raimon de Penyafort, acte en el qual s'imposà la medalla d'or de la Corporació a l'acadèmic i Vice-secretari de l'Acadèmia Sr. Escura. El dia 29 de maig va assistir a la reunió de la Fundació Pau Casals i el 30 de juny a la reunió del Patronat de la Fundació Roca Sastre. Finalment, el dia 19 de juny el President i altres acadèmics assistiren a l'acte que se celebrà al Palau de la Generalitat i que tingué com a tema el «Codi civil de Catalunya».

Celebrada ja l'última sessió ordinària d'aquest curs, el president Sr. Follia va rebre una carta de la consellera de Justícia i Interior, amb data 17 de juny, en relació al recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la primera Llei del Codi civil de Catalunya. Tenint en compte les mostres d'inquietud sorgides en els diferents àmbits jurídics, convocà al president a una reunió el dia 30 de juny per tal de constituir la Comissió de Juristes per a la defensa del Dret Català. A la reunió hi assistí el President i es designà per formar part de dita co-

missió el Sr. Josep-Delfí Guardia. També en formen part els acadèmics Sr. Puig Salellas, en representació de l'Institut d'Estudis Catalans, i la Sra. Encarna Roca, en representació de la Revista Jurídica de Catalunya.

CONSIDERACIÓ FINAL

I amb això conclou aquesta Memòria del Curs 2002-2003. Però voldria fer una consideració final, que seria posar de relleu la importància de la projecció externa de l'Acadèmia, que està molt present a la vida jurídica de Catalunya. I aquesta projecció és el fruit de la vitalitat interna de l'Acadèmia, una manifestació que ve corroborada pels discursos d'ingrés i l'activitat ordinària. El Dret i la realitat catalana constitueixen un punt d'interès permanent, però sense perdre de vista l'evolució i el context més ampli, europeu i mundial.